www.manas.edu.kg

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Спорт илимдери факультети
Машыктыруучуларды даярдоо бөлүмү
Курстун программасы

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ECTS
KGZ-104	КЫРГЫЗ ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ II	KIRGIZ DİLİ VE EDEBİYATI II	2	0 + 2	1	2

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Курстун мугалими	Док. Райхан Таштемирова
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	-
Аудитория	1-дарскана
Курстун максаты	Уңгу менен мүчөнүн аткарган кызматын ажырата билип, жөнөкөй жана татаал сөздөрдү туура жазганга үйрөтүү. Сөз түркүмдөрү жөнүндө маалымат алып, текст жазган учурда сөз айкаштары менен сүйлөмдөрдү туура жана натыйжалуу колдоно билүүгө машыктыруу. Фразеологиялык айкаштардын, макал-лакаптардын, учкул сөздөрдүн маанилерин чечмелеп, аларды күндөлүк жашоосунда орду менен пайдаланууга көнүктүрүү. Иш кагаздарын сабаттуу жазууга үйрөтүү. Сөз байлыгын өстүрүү. Кыргыз профессионал жазма адабиятынын жаралышы, калыптанышы жана өнүгүшү жөнүндө кабардар кылуу. Ошол мезгилде адабиятка келген калемгерлердин өмүрү жана чыгармачылыгы менен тааныштыруу. Үлгүгө тартарлык адабий мурастарды окуп, терең түшүнүүгө жана аудио китептер менен иштөөгө көнүктүрүү. Көркөм чыгарманын табиятын, жанрдык касиетин, мазмундук жана формалык түзүлүшүн үйрөтүү. Кыргыз адабиятынын табиятын өз алдынча түшүнүп, аны азыркы дүйнөлүк адабий табылгалар менен салыштырып баалаганга машыктыруу.

Колдонулуучу адабияттар		
	Колдонулуучу адабияттар	**Адабияттын түрү**
1	1. Орузбаева Б., Турсунов А., Сыдыков Ж., Акматалиев А., Мусаев С., Садыков Т. Азыркы кыргыз тили: Фонетика, Лексикология, лексикография, Фразеология, Морфология, Синтаксис, Стилистика, Текстаануу, Лингпоэтика. – Б.:2009.	Китеп
2	2. Абдулдаев Э., Давлетов С., Иманов А., Турсунов А.. Кыргыз тили. Ф.: Мектеп, 1986.	Китеп
3	3. Үсөналиев С., Иманалиев С. Кыргыз тилинин справочниги: тил илими, лексика, фонетика, морфология, сөз жасоо, орфография, пунктуация, жазуу, синтаксис, байланыштуу кеп. Б.: 2004.	Китеп
4	4. Ч.Айтматовдун «Эрте келген турналар», «Бетме бет», «Саманчынын жолу», Деңиз бойлой жорткон повесттеринин укма дисктери жана ушул чыгармалардын түпнускасы.	Китеп
5	5. Кулалиева К. Иш кагаздарын жүргүзүү: Окуу куралы. – Оңдолуп, толукталып 2-басылышы. Б.:2016.	Китеп
6	6. Э.Төлөкова, Т.Абылкасымова, А.Бейшеева, А.Исмаилов, М.Ибраева. Көркөм чыгармалар боюнча окуп түшүнүү жана угуп түшүнүү жыйнагы. Улантуучу топтор үчүн. окуу куралы. 2011.	Китеп
7	7. Кыргыз тилинин жазуу эрежелери: Соңку редакциясы / Кырг. Респ. Президентине караштуу Мамл. тил боюнча улут. комис. Бишкек, 2013.	Китеп
8	8. Иш кагаздарын мамлекеттик тилде жүргүзүү. /Түз.: А. Исманкулова, Р. Солтобаева. Б.: «Кыргыз энциклопедиясы» башкы ред., 2016.	Китеп
9	9. Кыргыз адабиятынын тарыхы: Фольклористика.I-6том.-Б.: “Шам”, 2004.	Китеп
10	10. Кыргыз адабиятынын тарыхы: XX кылымдын кыргыз адабияты (20-60-жылдар). –Б.:2015.	Китеп
11	11.Мусаев С.,Турдугулов А. Көркөм сөз өнөрү. Б.:1999.	Китеп
12	12.Кыргыз адабияты: Орто мектептин XI кл. үчүн окуу китеби / К. Артыкбаев, К.Асаналиев, С.Байгазиев ж.б. 2-бас. – Б.: 2004.	Китеп
13	13.Ч.Айтматовдун чыгармалар жыйнагы 8 том. Б.: 2017.	Китеп
14	14. Адабият таануунга киришүү. /Түз.: Бегалиев С.Б. К.Тыныстановат. ЫМУ, – Каракол, 2010.	Китеп
15	15. Адабият: Терминдердин түшүндүрмө сөздүгү. Түз.: Ж. Шериев, А. Муратов. Б.: 1994.	Китеп

Колдонулуучу адабияттар		
16	16.Асаналиев К., Кыдырбаева Р. Адабий терминдердин кыргызча кыскача сөздүгү. Ф.: 1963; Кыргыз адабий терминдеринин сөздүгү. Ф.: 1987.	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар	
1	Уңгу менен мүчөнүн аткарган кызматын ажырата билип, жөнөкөй жана татаал сөздөрдү туура жазганга үйрөтүү. Сөз түркүмдөрү жөнүндө маалымат алып, текст жазган учурда сөз айкаштыры менен сүйлөмдөрдү туура жана натыйжалуу колдонууга машыгат. Фразеологиялык айкаштардын, макал-лакаптардын, учкул сөздөрдүн маанилерин чечмелеп, аларды күндөлүк жашоосунда орду менен пайдалануууга көнүгөт. Иш кагаздарын сабаттуу жазууга үйрөнөт. Сөз байлыгын өстүрөт. Кыргыз профессионал жазма адабиятынын жаралышы, калыптанышы жана өнүгүшү жөнүндө кабардар болот. Ошол мезгилде адабиятка келген калемгерлердин өмүрү жана чыгармачылыгы менен таанышат. Үлгүгө тартарлык адабий мурастарды окуп, терең түшүнүүгө жана аудио китептер менен иштөөгө көнүгөт. Көркөм чыгарманын табиятын, жанрдык касиетин, мазмундук жана формалык түзүлүшүн үйрөнөт. Кыргыз адабиятынын табиятын өз алдынча түшүнүп, аны азыркы дүйнөлүк адабий табылгалар менен салыштырып баалаганга машыгат.

Курстун планы	
Апта	**Темасы**
1. Апта	Киришүү. Курстун негизги максат, милдеттери. Морфология. У□гу, мүчө. Жөнөкөй жана татаал сөздөр (Адистик тексттердин мисалында).
2. Апта	1940-50-жылдардагы кыргыз адабияты. Алыкул Осмоновдун өмүрү жана чыгармачылык жолу.
3. Апта	Морфология. Сөз түркүмдөрү. Орфография. (Адистик тексттердин мисалында).
4. Апта	Көркөм чыгарма. Ч. Айтматовдун «Саманчынын жолу» повести (аудио материал, текст жана көнүгүүлөр менен иштөө).
5. Апта	Иш кагаздары: Түшүнүк кат. Өтүнүч кат.
6. Апта	Кыргыз адабиятындагы сатира жанрынын жаралышы жана калыптанышы. Мидин Алыбаевдин өмүрү жана чыгармачылык жолу.
7. Апта	Адабий тектер, түрлөр жана жанрлар жөнүндө түшүнүк. Көркөм чыгарма. Ч.Айтматовдун «Саманчынын жолу» повести (аудио материал, текст жана көнүгүүлөр менен иштөө).
8. Апта	Ара сынак
9. Апта	Синтаксис. Сөз айкашы жана анын түрлөрү. (Адистик тексттердин мисалында). Фразеологизмдер.
10. Апта	1960-70-жылдардагы кыргыз адабияты. Байдылда Сарногоевдин өмүрү жана чыгармачылык жолу.
11. Апта	Иш кагаздары: Ишеним кат. Тил кат.
12. Апта	Көркөм чыгарма. Ч.Айтматовдун «Де□из бойлой жорткон Ала-Дөбөт» повести (аудио материал, текст жана көнүгүүлөр менен иштөө).
13. Апта	Синтаксис. Сүйлөм жана анын түрлөрү. Пунктуация. (Адистик тексттердин мисалында).
14. Апта	Кыргыз адабиятынын алтын доору (60-80-жылдар). Чы□гыз Айтматовдун өмүрү жана чыгармачылык жолу.
15. Апта	Ыр түзүлүшү жөнүндө түшүнүк. Кыргыз ыр түзүлүшүнүн өзгөчөлүктөрү. Уйкаштык жана анын түрлөрү. Көркөм чыгарма. Ч.Айтматовдун «Де□из бойлой жорткон Ала-Дөбөт» повести (аудио материал, текст жана көнүгүүлөр менен иштөө).
15. Апта	Мара сынак

Баалоо			
Баалоо каражаты	**Саны (даана)**	**Үлүшү (%)**	**Жалпы үлүшү**
Арасынак	1	40	**100**
Финал сынагы	1	60	